

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

För att främja likabehandling och motverka diskriminering och annan
kränkande behandling

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1 Varför en plan för diskriminering och kränkande behandling
  - 1.1 Lagens innehåll

- 2 Grunduppgifter
  - 2.1 Vår vision
  - 2.2 Barnens delaktighet
  - 2.3 Vårdnadshavarnas delaktighet
  - 2.4 Pedagogernas delaktighet
  - 2.5 Förankring av planen

- 3 Definition av begreppen
  - 3.1 Diskriminering
  - 3.2 Trakasserier
  - 3.3 Annan kränkande behandling
  - 3.4 Befogade tillsägelser

- 4 Kartläggning/nuläge
  - 4.1 Platser att hålla särskild uppsikt över
  - 4.2 Kön
  - 4.3 Etnisk tillhörighet
  - 4.4 Religion eller annan trosuppfattning
  - 4.5 Funktionshinder
  - 4.6 Sexuell läggning
  - 4.7 Könsoverskridande
  - 4.8 Ålder

- 5 Värdegrundsarbete
  - 5.1 Metod

- 6 Kartläggning/åtgärder
  - 6.1 Mål
  - 6.2 Metod

- 7 Förebyggande åtgärder
  - 7.1 Kön
  - 7.2 Etnisk tillhörighet
  - 7.3 Religion eller annan trosuppfattning
  - 7.4 Funktionshinder
  - 7.5 Sexuell läggning
  - 7.6 Könsoverskridande
  - 7.7 Ålder

- 8 Förebyggande åtgärder
- 9 Rutiner för akuta situationer
  - 9.1 Policy
  - 9.2 Rutiner för att upptäcka kränkande behandling och trakasserier
  - 9.3 Barn - barn
  - 9.4 Vuxen – barn
  - 9.5 Vuxen – vuxen
  - 9.6.1 Barn – vuxen
- 10 Utvärdering/uppföljning

1 Varför en likabehandlingsplan?

Lagar:

Skollagen (2010:800), kap 6, paragraf 7 - 10

Diskrimineringslagen (2008-567), kap 3, paragraf 14 - 16

1.1 Lagens innehåll

Skollagen (2010:800), kap 6

Paragraf 7: Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Paragraf 8: Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Paragraf 9: Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

Paragraf 10: En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). För verksamhet som avses i kapitel 25 och rör fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Diskrimineringslagen (2008-567), kap 3, paragraf 14 – 16

Paragraf 14: En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt Skollagen (2010:800), utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda viss examina ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika

rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Närmare föreskrifter om utbildningsanordnarens skyldigheter finns i paragraf 15 och 16. Lag (2014:958).

Paragraf 15: En utbildningsanordnare som avses i paragraf 14 ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier. Lag (2014:958).

Paragraf 16: En utbildningsanordnare som avses i paragraf 1 ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i paragraf 15. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Lag (2014:958).

2 Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen är förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Ansvariga för planen är förskolechef och alla pedagoger samt övrig personal som arbetar på förskolan.

2.1 Vår vision

På Trollungarna ska alla barn känna sig trygga och bli respekterade för den de är oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling. Vi arbetar för att alla barn ska känna allas lika värde.

2.2 Barnens delaktighet

Genom observationer och intervjuer samt egna val i olika aktiviteter som erbjuds under dagen.

2.3 Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldraenkäter samt i dialog med förskolans pedagoger.

2.4 Pedagogernas delaktighet

Genom det dagliga arbetet, samt genom intervjuer och observationer med barnen.

2.5 Förankring av planen

Plan för diskriminering och kränkande behandling förankras hos barnen i det dagliga värdegrundsarbetet. På förskolans hemsida kan vårdnadshavarna ta del av den. Hos pedagogerna på deras arbetsplatsträffar under punkten arbetsmiljö.

3 Definition av begreppen

3.1 Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osaliga grunder behandlar ett barn/vuxen sämre än andra barn och vuxna. Diskrimineringen kan vara direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering får inte barn/vuxen missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunderna som lagen omfattar.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder

Indirekt diskriminering är när man behandlar alla lika. T ex när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar barn med ett visst kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder.

3.2 Trakasserier

Trakasserier är en aktiv, medveten handling som kränker barns/vuxens värdighet och som har koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

3.3 Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara trakasserier kränker ett barns/vuxen värdighet. Med mobbing avser vi upprepade kränkningar samt att det råder en obalans mellan den som kränker och den som kränks. En viktig utgångspunkt är att den som uppger sig ha blivit kränkt alltid måste tas på allvar. Det är barnet eller den vuxne, verbalt eller via kroppsspråk som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande.

3.4 Befogade tillsägelser

Förbudet att utsätta barn för kränkande behandling gäller inte tillrättavisningar som är befogade att upprätthålla en god miljö även om detta kan upplevas som kränkande.

4 Kartläggning/nuläge

Trollungarna arbetar aktivt i vardagen för allas lika värde samt värdegrundsarbete. Vi är en liten förskola med endast en avdelning och en stabil personalgrupp. Vi har nolltolerans mot alla former av kränkande behandling och diskussioner om hur man är mot varandra löper som en röd tråd genom verksamheten.

Trollungarna är en förskola med inriktning på djur och natur.

4.1 Platser att hålla särskild uppsikt över:

- Ovanvåningen
- Lekhallen
- Hall/tambur
- Toaletter
- Bakom sovhuset, hönshuset och i kojan
- Området längst ned på gården och bakom kaninburen

4.2 Kön

På förskolan arbetar pedagogerna medvetet emot att befästa traditionella könsroller i den pedagogiska miljön.

4.3 Etnisk tillhörighet

På förskolan har vi några barn från andra länder, detta ser vi som en tillgång i vårt arbete.

4.4 Religion eller annan trosuppfattning

Vi visar respekt för alla religioner och trosuppfattningar. Vid önskemål serverar vi specialkost av etniska och religiösa skäl som är snarlik ordinarie måltid. Om något barn inte får medverka vid svenska, religiösa högtider respekteras detta på förskolan.

4.5 Funktionshinder

Viss personal har utbildning i TAKK, teckenspråk.

4.6 Sexuell läggning

Vi respekterar alla sexuella läggningar.

4.7 Könsöverskridande

Vi respekterar alla former av könsöverskridande identiteter och uttryck. Personalen arbetar aktivt med genus.

4.8 Ålder

Vi har åldersindelade grupper men vi grupperar även barn efter utvecklingsålder.

5 Värdegrundsarbete

5.1 Metod

Pedagogerna har observerat och intervjuat barnen för att få svar på hur man ska bete sig emot varandra på förskolan. På Trollungarna har vi nolltolerans mot all sorts våld och kränkande behandling och vi vuxna markerar tydligt och omedelbart vad som är accepterat eller inte accepterat beteende. Hos oss har man rätt att känna som man vill, men inte bete sig som man vill.

Barnen tränas i att tydligt säga – Stopp! Jag vill inte! i situationer där de känner sig utsatta. Vi vuxna är med och medlar, pratar kring vad som hänt och uppmuntrar till att barnen ska hjälpa varandra i dessa situationer. Vi är medvetna om vikten av att ibland dela in gruppen i smågrupper för att få större inblick i vad som sägs och händer.

6 Kartläggning/åtgärder

6.1 Mål

Barnen ska känna lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, social bakgrund, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

6.2 Metod

Samtal i vardagssituationer, intervjuer enskilt eller i grupp samt observationer. Föräldraenkät.

7 Förebyggande åtgärder

7.1 Kön

Det är viktigt att vi som pedagoger motverkar traditionella könsroller och könsroller. Flickor och pojkar får hos oss samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

7.2 Etnisk tillhörighet

Tillsammans med barnen jämför vi likheter och olikheter. Vid behov lånar vi även böcker som vi kan knyta till olika kulturer.

7.3 Religion eller annan trosuppfattning

Alternativa lösningar kan erbjudas vid högtider och traditioner.

7.4 Funktionshinder

Vi anpassar verksamheten/tiden så att alla kan vara med. Vi använder oss av pedagogernas kompetens.

7.5 Sexuell läggning

I samtal med barnen belyser vi att familjen kan se ut på olika sätt.

7.6 Könsöverskridande

Pedagogerna är tillåtande, visar att vi kan bryta traditionella könsroller, bekräftar barns tankar och arbetar aktivt med genus.

7.7 Ålder

Vi anpassar verksamheten och miljön efter barnens ålder och intressen. Ibland arbetar vi åldersblandat, ibland åldershomogent och ibland efter barnens utvecklingsnivå.

8 Förebyggande åtgärder

På Trollungarna arbetar vi dagligen förebyggande för att alla ska känna sig trygga. Detta uppnår vi genom ett positivt bemötande. Barn och föräldrar har möjlighet att påverka den dagliga verksamheten vilket bidrar till ett öppet klimat, respekt för varandra och ett gott samarbete.

Alla vuxna inom förskolans område har ett ansvar för att detta följs och ska främja Planen för diskriminering och kränkande behandling.

9 Rutiner för akuta situationer

9.1 Policy

Vi som arbetar inom förskolan accepterar inte någon form av diskriminering, våld, mobbning, trakasserier eller kränkande behandling i vår verksamhet. Vi arbetar för att alla barn ska känna allas värde. Enligt skollagen (SFS2010:800) är alla pedagoger samt annan personal som arbetar på förskolan skyldig att anmäla om de får kännedom om att ett barn kan ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Detta ska anmälas till förskolechefen. Chefen är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

9.2 Rutiner för att upptäcka kränkande behandling och trakasserier

Pedagogerna håller god uppsikt över alla platser där barn vistas. Pedagogerna är medvetna om vikten av att vara utspridda och om vilka platser på förskolan som de ska hålla särskild uppsikt över.

Föräldrar och barn ska kunna vända sig till den pedagogen de känner förtroende för.

9.3 Barn – barn

Pedagogerna samtalar med berörda barn, lyssnar och låter alla komma till tals. Det är viktigt att vi som pedagoger är tydliga med att det är handlingen vi inte accepterar. Berörda vårdnadshavare informeras. Uppföljning sker efter samtalet. Pedagogerna gör observationer av barngruppen för att skapa nya förutsättningar och bryta negativa mönster.

Vid upprepade tillfällen som är riktade mot samma barn upprättas en handlingsplan och även förskolechef informeras. Skulle insatserna inte ha någon verkan kontaktas vårt resursteam.

9.4 Vuxen – barn

Både diskrimineringslagen och skollagen innehåller ett absolut förbud för den anställde att utsätta ett barn för trakasserier eller kränkande behandling. Ser och hör vi att någon vuxen kränker ett barn ska vi ha modet att säga till den vuxne.

Pedagogen som ser och hör detta dokumenterar vad som sagts, gjorts och vem som är inblandad. Det är viktigt att skriva datum. Vid upprepade tillfällen kontaktas förskolechefen. Sker ingen förändring gör förskolechefen en anmälan.

9.5 Vuxen – vuxen

Ett samtal genomförs med berörda parter. Förskolechef informeras om det inte hittas en lösning. Förskolechef erbjuder extern hjälp i form av stöd och handledning. Förskolechefen bedömer om anmälan till annan myndighet ska göras.

9.6 Barn – vuxen

Personalen säger till barnet att denna handling inte är acceptabel. Vid upprepade tillfällen kontaktas vårdnadshavare. Samtal och stöttning till den utsatte från arbetslaget. Vid all fall av kränkning/trakasserier skrivs en tillbudsrapport som överlämnas till förskolechefen.

10 Utvärdering/uppföljning

Vi pedagoger kommer att lägga fokus på vårt värdegrundsarbete och kontinuerligt samtala, observera och intervjua barnen kring detta.

Verksamheten anpassas sedan efter vad vi ser och hör. Vi anser det viktigt att alla har en lösningsfokuserad inställning i vårt värdegrundsarbete.

Plan för diskriminering och kränkande behandling gäller under kommande verksamhetsår.
